

MATEMATIIKAN JA TILASTOTIETEEN LAITOS
Analyysi II, 2009
Harjoittelua 2. kurssikoetta varten

1. Suppeneeko vai hajaantuuko

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{3k-2}?$$

2. Suppeneeko vai hajaantuuko

$$\sum_{k=2}^{\infty} \frac{1}{\sqrt{k^2 \ln k}}?$$

Vertaa esim. epäoleelliseen integraaliin.

3. Suppeneeko vai hajaantuuko

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{7 + \sin(k!)}{\sqrt{k}}?$$

4. Suppeneeko vai hajaantuuko

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{\sin(k^k)}{k^2}?$$

Muista itseisen suppenemisen merkitys.

5. Suppeneeko vai hajaantuuko

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1+2k}{3+k^4}?$$

6. Suppeneeko vai hajaantuuko

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{k^5 + 6k + 1}{k^6 + 5k + 1}?$$

7. Suppeneeko vai hajaantuuko

$$\sum_{k=2}^{\infty} (-1)^k \frac{1}{\ln(\sqrt{k})}?$$

8. Onko olemassa sarjaa, jonka osasummien jono on $1, \frac{1}{2^2}, \frac{1}{3^3}, \frac{1}{4^4}, \dots$?

9. Määritä ne x , joilla

$$\sum_{k=1}^{\infty} e^{kx^2}$$

suppenee. Vihje: Muistele geometrista sarjaa.

10. Suppeneeko vai hajaantuuko sarja?

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{\sqrt[k]{k!}}.$$

11. Suppeneeko vai hajaantuuko sarja?

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{\sqrt[k]{k!}}.$$

12. Oletetaan, että positiivitermiset sarja $\sum_{k=1}^{\infty} x_k$ suppenee. Osoita, että sarja

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{\sqrt{x_k}}{k}$$

suppenee.

13. Oletetaan, että $f_n : \Delta \rightarrow \mathbb{R}$ ja $f : \Delta \rightarrow \mathbb{R}$ ja että $f_n \rightarrow f$ tasaisesti, kun $n \rightarrow \infty$. Miksi $f_n \rightarrow f$ pisteittäin, kun $n \rightarrow \infty$.

14. Tarkastellaan funktioita $f_n : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, jotka on määritelty ehdolla $f_n(x) = \frac{1}{n}x^n$. Suppeneeko jono (f_n) pisteittäin? Suppeneeko se tasaisesti?

15. Tarkastellaan funktioita $f_n : [0, \infty[\rightarrow \mathbb{R}$, jotka on määritelty ehdolla $f_n(x) = \frac{1}{n}\sqrt{x}$. Suppeneeko jono (f_n) pisteittäin? Suppeneeko se tasaisesti?

16. Laske

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \int_{-1}^1 \sqrt{x^2 + \frac{1}{n} \sin^4 x + 7} dx.$$

Käytä tasaista suppenemista (tarkista se!)

17. Suppeneeko sarja $\sum_{k=0}^{\infty} x^{2k}$ tasaisesti välillä $] -1, 0[$?
Vihje: geometrinen sarja.

18. Millaisen summakaavan saat tutkimalla geometrisen sarjan $\sum_{k=0}^{\infty} x^k$ kolmatta derivaattaa? Vihje: vertaa monisteen esimerkkiin.

19. Onko olemassa funktiota $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, jolle pätee, että $f(0) = 2008$, $f'(0) = 2007$, $f''(0) = 2006$ ja jolle $f^{(n)}(0) = 0$ kaikilla $n \geq 3$?

20. Onko olemassa funktiota $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, jolle pätee, että $f(0) = 2008$, $f'(0) = 2007$, $f''(0) = 2006$ ja jolle $f^{(n)}(0) = \frac{1}{n!}$ kaikilla $n \geq 3$?

21. Laske

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^1 \left(1 - \frac{1}{n}\right)^{nx} dx.$$

Käytä tasaista suppenemista (tarkista se!) Muista myös luvun e määritelmä.

22. Oletetaan, että $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ on tasaisesti jatkuva ja määritellään funktiot $f_n : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ehdolla $f_n(x) = f(x + \frac{1}{n})$. Osoita, että jono (f_n) suppenee tasaisesti.

23. Oletetaan, että $f_n : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ on tasaisesti jatkuva kaikilla $n = 1, 2, \dots$ ja että $f_n \rightarrow f$ tasaisesti koko $\mathbb{R}$:ssä. Osoita, että f on tasaisesti jatkuva.

24. Millä luvuille $a > 0$ pätee, että sarja $\sum_{k=0}^{\infty} 3^k x^k$

(a) suppenee välillä $] -a, a[$;

(b) suppenee tasaisesti välillä $[-a, a]$?

25. Millä luvuille $a > 0$ pätee, että sarja

$$\sum_{k=0}^{\infty} \frac{x^k}{3^k}$$

(a) suppenee välillä $] -a, a[$;

(b) suppenee tasaisesti välillä $[-a, a]$?

26. Oletetaan, että $a < 0$. Suppeneeko sarja

$$\sum_{k=1}^{\infty} e^{kx}$$

tasaisesti välillä $] -\infty, a]$?

27. Millä x sarja

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{(-1)^k (x-3)^k}{k}$$

suppenee? Vihje: tutki sivun 91 esimerkkiä 1.3.

28. Millä x sarja $\sum_{k=0}^{\infty} k^2 x^k$ suppenee? Vihje: sivun 94 lause 1.8; tarkastele suppenemisvälin päätepisteitä erikseen.

29. Määritä sarjan

$$\sum_{k=0}^{\infty} \left(\frac{k-1}{k}\right)^{k^2} x^k$$

suppenemissäde ja suppenemisväli. Vihje: sivun 94 lause 1.8.

30. Tarkastellaan potenssisarjaa $\sum_{k=0}^{\infty} a_k(x-11)^k$, missä kertoimet a_k määritellään seuraavasti: $a_0 = 1$ ja

$$a_{k+1} = \left(1 + \frac{1}{k}\right)^k a_k$$

kaikilla $k = 0, 1, 2, \dots$. Määritä sarjan suppenemissäde ja suppenemisväli. (Vihje: lause 1.8 sivulla 94.)

31. Tarkastellaan edellisen tehtävän sarjan summana määriteltyä funktiota $f(x)$ välillä $]11 - R, 11 + R[$. Laske arvot $f(11)$, $f'(11)$, $f''(11)$ ja $f'''(11)$. (Vihje: lause 2.5 sivulla 97.)

32. Esitä funktio

$$f(x) = \frac{1}{1 - x^7}$$

potenssisarjana, joka suppenee välillä $] - 1, 1[$ ja määritä tämän avulla funktion 10. derivaatta kohdassa $x = 0$.

33. Muodosta sivun 104 esimerkin tapaan sellainen likiarvo luvulle e^2 , että virheen itseisarvo on pienempi kuin 10^{-20} . Likiarvosta tulee äärellinen summa. Sitä ei täydy sieventää. Onko saatu likiarvo rationaaliluku? (Oleta pohjaksi tieto $2 < e < 3$.)

34. Laske sivun 110 esimerkin tapaan sellainen likiarvo integraalille

$$\int_0^1 e^{x^4} dx,$$

että virheen itseisarvo on pienempi kuin 0,01.

35. Oletetaan, että $x \in [-1, 1]$. Arvioi Taylorin polynomien avulla erotusta $\sinh x - (2x - \sin x)$. (Voidaan osoittaa, että se on pienempi kuin 0,0006. Jos sinulla on käytettävissäsi graafinen laskin tai osaat käyttää esim Maplea, niin kannattaa piirtää kuva.)

36. Muodosta funktiolle $f(x) = \sqrt[3]{x}$ Taylorin polynomi $T_2(x; 8)$. Etsi jokin raja-arvotekävä, jonka pystyt selvittämään sen avulla.

37. Selvitä Taylorin polynomien avulla

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{3 \sin x - x \cos x}{e^x - 1}.$$

38. Selvitä

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos(\sin x) - 1}{\sin^2 x}$$

käyttämällä funktion $\cos t$ sopivaa Taylorin polynomia, jossa $x_0 = 0$.